

**Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție**

**DECIZIE
În numele Legii**

23 noiembrie 2010

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte Raisa Botezatu,
Judecători Iurie Diaconu, Petru Ursache, Mihail Macar,
Nicolae Gordila,

cu participarea:

procurorului Sergiu Crijanovschi,
avocaților Liliana Panuș și Ion Malanciuc,
inculpaților Ivanova Natalia și Cupcea Ghedon,

a judecat în ședință deschisă recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 aprilie 2009 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2009, în cauza penală în privința condamnaților

*Ivanova Natalia Evgheni,
născută la 18 ianuarie 1987, originară și
locuitoare al or. Strășeni, str. M. Sadoveanu 35,
ap. 75, cetățeană a Republicii Moldova, fără
antecedente penale,*

*Cupcea Ghedeon Afnasie, născut
la 21 aprilie 1980, originar și locuitor al mun.
Chișinău, str. Negruzzi 1, ap. 3, cetățean al
Republicii Moldova, fără antecedente penale.*

Procedura de citare legal îndeplinită.

Procurorul s-a pronunțat pentru admiterea recursului, în sensul declarat.

Avocații și inculpații au solicitat respingerea recursului.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 aprilie 2009, Ivanova Natalia a fost condamnată în baza art. 220 alin. (1), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Cupcea Ghedeon a fost condamnat în baza art. 220 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ceea ce constituie 6.000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de către Andronic Larisa a fost respinsă ca neîntemeiată.

În fapt, instanța de fond a constatat că „Ivanova N. și Cupcea G., la 01.07.2005, în or. Chișinău au îndemnat și determinat pe Andronic L. la practicarea prostituției în Turcia și acuzații suportând cheltuielile pentru procurarea biletului avia la ruta Chișinău-Istanbul, și tot în aceeași zi de 01.07.2005 au organizat transportarea lui Andronic L. în or. Anatlia din Turcia. Ajungând la locul destinației, Andronic L. a fost întâlnită de persoane de origine turcă pe nume „Romazan” și „Bulent”, cunoscuți a acuzaților, sub tutela cărora Andronic L. a practicat prostituția”.

Instanța a relevat că „conform învinuirii, inculpații au traficat-o pe Andronic L. în Turcia, în scopul exploatării sexuale, unde ea s-a aflat de la 01.07.2005 pînă la 30.08.2005. În ședința de judecată pătimita de asemenea a declarat s-a aflat în Turcia la „Romazan” timp de două luni. Însă, conform informației serviciului de grăniceri, în iulie și august 2005 Andronic a ieșit și intrat în țară de mai multe ori. Ea a intrat în țară la 28.07.2005 și a ieșit la 04.08.2005, apoi a intrat la 30.08.2005. Cu așa informații se respinge învinuirea adusă inculpaților precum că ei au traficat-o pe Andronic în Turcia, unde ea s-a aflat două luni de la 01.07.2005 pînă la 30.08.2005. Conform acestor informații Andronic s-a mai aflat în Turcia în octombrie, noiembrie, decembrie 2005, în martie, decembrie 2005. Prin urmare, depozițiile pătimatei nu pot fi considerate veridice și suficiente pentru confirmarea infracțiunii deosebit de gravă adusă inculpaților.

Depozițiile martorei Rusanovschi I. sînt dependente și reesă din depozițiile pătimatei și de asemenea nu au careva valoare probantă.

Trezește mari îndoieli și suspiciuni, și faptul că pătimita, fugind din Turcia la 30.08.2005 și venind în țară, s-a adresat la poliție abea peste un an, în perioada cînd însăși Andronic L. era atrasă la răspundere penală și la 20.09.2006 a fost condamnată în baza art. 220 al. 1 CP, împreună cu alte persoane.

Ivanova a explicat ca ea de asemenea s-a aflat în Turcia unde a concubinat cu Romazan, care apoi, după posibilități, îi transmitea bani pentru întreținere. Astfel, transferurile de bani lui Ivanova din Turcia nu pot fi considerate ca probe la condamnarea pe art. 165 al. 2 CP.

Judecata consideră că învinuirea adusă inculpaților este mult prea îndoielnică și insuficient probată, iar o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri”.

2. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, potrivit învinuirii inițiale.

El a specificat, că vinovăția inculpaților este pe deplin dovedită de materialele cauzei.

A declarat apel și avocatul Gherman Eduard în interesele părții vătămate Andronic Larisa, în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și condamnarea inculpaților conform învinuirii înaintate, încasînd de la ei în favoarea

părții vătămate prejudiciul de 200.000 lei, invocând că instanța de fond incorect a apreciat probele prezentate de către acuzare.

Inculpatul Cupcea Ghedeon la fel a declarat apel și a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri prin care să fie achitată, invocând că partea vătămată Andronic Larisa are interes personal ca el să fie condamnat, că instanța de fond nu a luat în considerație informația prezentată de Serviciul Grăniceri și faptul că partea vătămată anterior a fost condamnată în baza art. 220 alin. (1) Cod penal.

Și inculpata Ivanova Natalia a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitată, specificând că instanța de fond nu a luat în considerație declarațiile date de către ea și inculpatul Cupcea Ghedeon și a martorului Cașu Viorica, că partea vătămată anterior a fost condamnată, iar martorul Rusanovschi Irina a dat declarații care nu corespund realității.

3. Prin decizia din 21 decembrie 2009 Curtea de Apel Chișinău a decis:

„Respinge ca nefondate apelurile procurorului Cazacov Elena și a avocatului Gherman Eduard în interesele părții vătămate Andronic Larisa, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 aprilie 2009 în cauza penală a lui Ivanova Natalia Evghenii și Cupcea Ghedeon Afanasie..

Admite din alte motive apelurile inculpaților Ivanova Natalia și Cupcea Ghedeon și încetează procesul penal pe art. 220 alin. (1) CP RM în baza Legii nr. 188 din 10.07.2008 privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 An al Tineretului”.

Instanța de apel a relevat că *„instanța de fond a făcut o încadrare juridică corectă, corespunzătoare acțiunilor inculpaților, just apreciind probele din punct de vedere al concludenței și veridicității lor, și le-a stabilit o pedeapsă echitabilă.*

În contextul dat, este de menționat faptul că nu a fost dovedită starea de vulnerabilitate a părții vătămate și înșelăciunea acesteia, lipsind careva probe în acest sens.

Luând în considerație că la 10.07.2008 a fost adoptată legea privind amnistia, nr. 188, în legătură cu declararea anului 2008 An al Tineretului, iar acțiunile inculpaților Ivanova Natalia și Cupcea Ghedeon cad sub incidența acestei legi, procesul penal intentat în privința inculpaților urmează a fi încetat și inculpații amnistiați”.

4. Procurorul a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei nominalizate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

El a menționat că:

„a) instanța de apel judecând apelul procurorului nu s-a pronunțat asupra nici unui motiv invocat în el, ci dimpotrivă neîntemeiat a admis apelul inculpaților, fiind încetat procesul penal pe art. 220 Cod penal în baza actului de amnistie din 2008;

b) depozițiile părții vătămate, care au fost analogice atît în cadrul urmăririi penale cît și în cadrul cercetării judecătorești nu au fost apreciate în modul convenit de către instanțele de judecată, nefiind puse la baza hotărîrii. Nu au fost date aprecierii corecte nici depozițiilor martorului Rusanovschi Irina;

c) *depozițiile inculpaților, precum că ei nu au recrutat-o, adăpostit-o și transportat-o în Turcia pe Andronic Larisa, este o modalitate de a se apăra și duce instanța în eroare și urmează a fi apreciate criticde către instanța de judecată;*

d) *Legea privind amnistia de către instanța de apel a fost greșit aplicată, deoarece inculpații vina nu au recunoscut-o și nu au fost întrebați de către instanță dacă doresc să le fie aplicată această lege. Mai mult, la momentul comiterii infracțiunii Cupcea Ghedeon avea vârsta de 25 ani”.*

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile „art. 427 p. 6) CPP”.

5. Judecând recursul ordinar, în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi parțial admis din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 424 alin. (2), 429 alin. (1), 430 alin. (5), 434 Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să fie motivată, să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Instanța de recurs, se pronunță doar în limitele motivelor invocate în recurs.

Se reține, că în recursul ordinar procurorul a invocat în drept prevederile “art. 427 p. 6) CPP”, avînd în vedere, probabil, pct. 6) din alin. (1) al acestui articol.

Articolul 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală prevede drept temeiuri pentru recursul ordinar situațiile cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărîrii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat nici un temei din cele nominalizate și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens, adică asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, care ar fi esența circumstanțelor că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, că dispozitivul hotărîrii redactate nu ar corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Astfel, recursul ordinar nu întrunește condițiile de formă și de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe care l-ar justifica or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

În al doilea rînd, potrivit art. 24, 26 alin (3), 336 alin. (3), 414 alin. (1), Cod de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii. Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind

independente de instanță, de alte organe ori persoane. Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. La judecarea cauzei în instanța de apel, desfășurarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal întocmit de grefier. Procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat, documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

Conform pct. 14, 26 din **Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr. 22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel**, declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se verifică de către instanța de apel prin citirea lor în ședința de judecată. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de către prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost reflectate în procesul verbal al ședinței de judecată. Rejudecarea cauzei în corespundere cu art. 419 CPP se va efectua cu respectarea principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității, egalității în drepturi în fața instanței, publicității ședinței de judecată.

În pofida normelor enunțate și a principiului contradictorialității în procesul penal, se observă că, conform procesului verbal al ședinței de judecată a instanței de apel (f.d. 133) procurorul, solicitând rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale, nu a solicitat verificarea probelor examinate de prima instanță, prin cercetarea lor directă și nemijlocită, și cu consemnarea acestora în procesul verbal al ședinței de judecată.

Rezultă că procurorul nu și-a susținut apelul declarat, omițând legala posibilitate oferită de prevederile normelor nominalizate, de a dovedi motivele invocate în apel și învinuirea adusă inculpaților.

Astfel, soluția dispunerii rejudecării cauzei în vederea examinării repetate a apelului procurorului potrivit regulilor primei instanțe și a unei eventuale repetate condamnării a recurentului, în cazul în care procurorul nu a susținut în apel învinuirea prin invocarea cercetării directe a probelor, ar fi una lipsită de orice suport legal.

În asemenea circumstanțe Colegiul penal concluzionează că recursul de pe rol, care nu întrunește condițiile legale de formă și de conținut, cu excepția motivului reprodus la lit. d) din pct. 4 al prezentei decizii, este neîntemeiat.

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel în cazul în care încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoare eroare de drept.

Constatând în partea descriptivă a deciziei sale că *“Luînd în considerație că la 10.07.2008 a fost adoptată legea privind amnistia, nr. 188, în legătură cu declararea anului 2008 An al Tineretului, iar acțiunile inculpaților Ivanova Natalia și Cupcea Ghedeon cad sub incidența acestei legi, procesul penal intentat în privința inculpaților urmează a fi încetat și inculpații amnistiați”*, instanța de apel

nu a concretizat articolul din legea respectivă, temeiurile de fapt și de drept care ar justifica concluzia că „acțiunile inculpaților Ivanova Natalia și Cupcea Ghedeon cad sub incidența acestei legi”.

Astfel, soluția din dispozitivul deciziei că instanța „Admite din alte motive apelurile inculpaților Ivanova Natalia și Cupcea Ghedeon și încetează procesul penal pe art. 220 alin. (1) CP RM în baza Legii nr. 188 din 10.07.2008 privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 An al Tineretului”, este una nemotivată și neîntemeiată, iar apelul inculpaților în acest sens a fost admis greșit.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs îl admite, casează total hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Prin urmare, cu toate că recursul de pe rol este parțial neîntemeiat, dar eroarea de drept invocată în recursul ordinar și avută loc în instanța de apel – aplicarea nemotivată față de inculpați a actului de amnistie – este concludent demonstrată, se impune soluția admiterii recursului, casării totale a deciziei instanței de apel, pe motiv că apelurile lui Cupcea Ghedon și Ivanova Natalia au fost greșit admise, și menținerea sentinței primei instanțe.

6. Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de procuror, casează total decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2010, pe motiv că apelurile lui Cupcea Ghedon Afanasie și Ivanova Natalia Fvgheni au fost greșit admise și menține sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 aprilie 2009.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Raisa Botezatu

Judecători

Iurie Diaconu

Petru Ursache

Mihail Macar

Nicolae Gordila